

zijde van hen, 31 K.O. vrijende kerk — t instemming het kerk-iden, mits tie maar bovenaan. En nd wordt ge- wordt gedra- staat op den

anistatie boven wekt en baart n in het poli-

reeds in 1908 atkundige Ge- rieven van Dr „Voor iedere groot belang. st bestaan..... loren worden. et het eenige anistatie moet ke grondslag

ze goed, wordt ne partij, als d; het belang. e schier alles beginnelen de

mbaren, welke j uit dit oog- e ik niet dur- trekken, dat alken spreken revolutionaire er den nadruk , alsof in dat de verklaring rden. Voor de lang der orga- ufd worden... inzicht over

praktijk, dat en, maar, om- tie van partij- beschouwd te t het wankelen n geding over elijk als men mhelst en be- Standdaard daarin critiek dertijnen van e organisatie. ding de partij- broeven stelt; ge bespreking nlijk verbiedt. venal er naar en, dat krach- ; die mee wil

verschil in in- nteele beginse- : partijeelheid e toepassingen : volgens som- d bestaan, en ljt het partij-

partijverbans dien Schilder and. Ook daar ts wilden een lieren, zij wil- gische vraag- evoelen tastte gezag van de

eciteerd, kunt toepassen op

ande in de re- teengereten is an het kerk- g in dat kerk- wederopbouw am zijn. Alle n eigen juiste jn, natuurlijk- r de zelfstan- gingen worde

ling, een ver- g bijwoonde, het agendum len door het n kleinigheid. en voorzichti- n partijleiding

de aandacht vestigt op te behandelen punten. Maar de vanzelfsprekendheid, waarmee een bestuur zulk een agendum accepteert en afwerkt, is onjuist.

Ook inzake candidaatstelling voor verkiezingen is er gevaar voor hiërarchie. Officieel blijft de zelfstandigheid der kiesverenigingen ten aanzien van de adviezen der leiding gehandhaafd. Maar ik heb toch den indruk dat een kiesvereniging die van het advies afwijkt niet welgevallig is. Dien geest moeten we niet hebben. Dan krijgt de organisatie een verkeerde plaats. En dan is het waarschijnlijk partijleven vanuit de beginselen ten ondergang gedoemd.

Sappemeer.

B. JONGELING.

OPVOEDING EN ONDERWIS

OM DEN BIJBEL.

We zijn nog een vervolg schuldig op de bespreking van eenige details uit het referaat van Dr G. C. van Niftrik; zie onze desbetreffende vorige nummers.

Dr van Niftrik spreekt zich daarin ook over den bijbel uit. Met den bijbel heeft de Kerk te maken, en — ook de school, zoo constateert hij terecht. De vraag is nu maar, hoe de samenhang dan voorts gedacht wordt.

Dr v. Niftrik heeft onderscheiden bezwaren.

Een der voornaamste is, dat „wij er langzamerhand aan gewend geraakt zijn den bijbel als een aparte, zelfstandige grootheid met een eigen leven naast dat der kerk te beschouwen.”

Niet allen hoorders zal dat duidelijk zijn. Wel zal het hun voorkomen, dat deze volzin, als zij hem goed begrepen hebben, een prachtige vingerwijzing is in de goede richting. De bijbel niet apart naast de kerk (de school), doch daar in, zóó als het zuurdeeg niet apart naast het brood moet blijven, — is dat niet volkomen juist?

Wij gelooven het niet. Als twee hetzelfde zeggen, is het nog niet het zelfde. Dat Dr v. Niftrik den bijbel niet als aparte, zelfstandige grootheid naast de Kerk dult, komt hier vandaan, dat zijns inziens het wel waar is, dat God zich openbaart in den Bijbel, doch dat het niet waar is, dat Hij daarin geopenbaard zou zijn. (206). De onvoltooid tegenwoordige tijd is goed; de voltooid tegenwoordige verkeerd. Openbaring IS niet geschied, doch GESCHIEDT alleenlijk. Zij is een daad Gods in onvoltooid tegenwoordigen tijd (ze wordt gegeven, maar is niet gegeven; is geen gegevenheid. „Openbaring wordt alleen door openbaring gekend”; m.n.w. eerst in een geschiedende actuele overweldiging van mijn existentie door God wordt voor mij de Bijbel Gods Woord, d.w.z. „instrument in de hand des Geestes” (205) (vgl. 34). „Alles” is hier van het begin tot het einde in Gods handen. Openbaring wordt nooit geopenbaardheid. Nooit is er iets, waarop de mensch zijn hand kan leggen en zeggen: dit is nu Gods openbaring (34). Dr v. Niftrik heeft dan ook bezwaar tegen de leer der geïnspireerdheid der Heilige Schrift (201). „Inspiratie is een daad Gods, — geïnspireerdheid is de toestand van het Boek. Wie de inspiratie des Bijbels gelooft, gelooft en verwacht, dat God de Heilige Geest het menschelek Woord des Bijbels maken zal tot Gods Woord aan ons”. (2012). „Dat de Bijbel Gods Woord is, is een daad, een act van God. In het oogenblik des welbehagens, als Hij spreekt —, dan is de Bijbel Gods Woord. De Kerk belijdt NIET een toestand van den Bijbel, maar een daad van God, als zij zegt: de Bijbel is Gods Woord” (205). Met andere woorden: er moet iets aan mij gebeuren. Zal de Bijbel Gods Woord zijn, dan zal de inspiratie der Schrift werkelijk geschieden. De inspiratie van het profetisch en apostolisch Woord is geen afgesloten handeling, vóór mij en buiten mij om geschied; want de inspiratie bevat drie saam te vatten momenten, waarvan één dit is, dat de lezers en hoorders van het in den Bijbel vervatte „getuigenis” door den H. Geest getuigenis ontvangen van de waarheid van het gelezen en gehoorde getuigenis (206). Als ik den Bijbel Gods Woord noem, is dat niet een stelling over de natuur van dat boek, zooals het daar ligt (206).

Dit is alles barthiaansch. Barth werkt alles nog nader uit (b.v. in zijn leer van den bijbel als één der gestalten van „Gods Woord” en zijn bewering, dat gestalte tegenover gehalte staat), maar zijn hoofdgedachten zijn toch hier verwerkt. Het is duidelijk, dat deze opvatting van de werkelijk gereformeerde zich geheel losgemaakt heeft.

Want volgens haar kan men slechts bij sacra-

menteele spreekwijze zeggen: de Bijbel IS Gods Woord (223). Sacramentele spreekwijze, — men weet wat dit is. Het sacramentele teken is natuurlijk in zichzelf heel wat anders dan de zaak, de onzienlijke zaak, die er door wordt voorgesteld en afgebeeld. Lichamelijke wassching (in den doop) is immers heel wat anders dan de geestelijke wassching, die er door wordt afgebeeld. Alleen maar, — de Schrift en de belijdenis noemen soms de beteekende zaak met den naam van het teken, en dat is dan de sacramentele spreekwijze. Tot zoover loopt alles goed. Zegt men evenwel: nu is die geschreven bijbel TEEKEN, en Gods eigenlijke Woord BETEEKENDE ZAAK, en als 't erop aankomt, is dat teken van die beteekende zaak heel verschillend, zoozeer verschillend, als die lichamelijke reiniging verschilt van de geestelijke, welnu, dan is de Bijbel niet meer het Woord van God. Dan is dit zeggen slechts beeldspraak. Eigenlijk is het dan helemaal niet waar.

Geen wonder dan ook, dat Dr v. Niftrik de verhouding tusschen het menscheleke en het goddelijke in den bijbel, of tusschen het boek zelf en het werkelijke Woord van God, vergelijkt met de verhouding tusschen de twee naturen van Christus, de goddelijke en de menscheleke. Dr H. W. v. d. Vaart Smit heeft zijn ongereformeerde Schrift-opvatting al eens willen verdedigen, of aannemelijk maken met dit beeld, en Dr K. Dijk heeft dat op zijn manier ook gedaan. We hebben destijds daartegen in ons blad ons uitgesproken, en mogen daarna verwijzen. We achten die parallel tusschen de twee naturen van den Heiland enerzijds en de Schrift tegenover Gods Woord anderzijds een gevaarlijke vermenging van terreinen, en een vondst, waarmee allerlei kwaads van den Bijbel (geschreven boek) te zeggen valt, onder gelijktijdige lofprijzing voor Gods Woord als niet-geschreven grootheid.

Dr v. Niftrik is dan ook overtuigd, dat het eerste het beste pamflet van „De Dageraad” ons ervan overtuigen kan, dat er „gewoon menscheleke fouten en vergissingen in den Bijbel staan. Zijn aanvechtbaarheid strekt zich zelfs over zijn religieuze en theologische inhoud uit.” (204).

Dat deze beschouwingen van de gereformeerde zich ver verwijderen, behoeven we niet te bewijzen. Dr v. Niftrik legt er den nadruk op, dat de bijbel een „vreemd boek” is, „even vreemd, als de Jood onder de volkeren”. Maar Calvijn ziet in den bijbel God met ons spreken zoo als een gouvernante met haar kinderen, een vader met zijn jongens: „het woord is nabij u, in uw mond en in uw hart”. (Deut. 30, Rom. 10).

Daarom is ook de klacht van Dr v. Niftrik over de onderwijzers de onze niet. Hij klaagt, dat „als de christelijke onderwijzer uit den bijbel gaat vertellen, hij dan gaat vertellen van een God, dien hij bij de kinderen toch eigenlijk bekend veronderstelt.” Inderdaad, wij gelooven aan den bekende God. Wij gelooven, dat zijn openbaring is geleverd naar onze bevattings, en waarheid bevatte en bevat. En als Dr v. Niftrik meent, dat Dr K. H. Kroon terecht sprak over het „christelijk-verveelde Europa”, is dat niet vanwege de leer van den bekende God, maar wegens de veronachtzaming van die leer. Wegens het niet meer zien van de majesteit van God in zijn bekend-zijn. Wegens het niet meer leggen van de dingen onder den maatstaf van zijn Woord; wegens het niet meer eeren van Hem als Rechter b.v. Maar ik geloof, dat Europa zich veel gauwer vervelen zal onder de barthiaansche tautologieën, die God almaar buiten het historische leven plaatsen, en toch van Hem de oude klanken probeeren door te geven aan de menschen.

De dilemma's van de barthiaansche onvatting kunnen we niet als juist accentueeren. De bijbel is vreemd, en niet vanzelfsprekend. Aldus Dr v. Niftrik. Alsof dat een dilemma was. Mijn wijzerversterking is allerminst vanzelfsprekend, maar helemaal niet vreemd. Mijn denkfunctie evenmin.

En als Dr v. Niftrik er over bezwaard is, dat in ons christelijk vertellen van de bijbelsche geschiedenissen het besef van de verborgenheid Gods is zoek geraakt, dan stellen wij er tegenover, dat INDIEN er ooit iemand zou kunnen gevonden worden, die werkelijk in staat was, barthiaansch te „vertellen” (ik moet den man nog ontmoeten) uit het vertellen van dezen man het geloof aan Gods geopenbaardheid zou zoek geraakt zijn. Want, het hooge woord moet er maar uit: we gelooven, dat God zich openbaart in den onvoltooid tegenwoordigen, doch ook dat Hij zich geopenbaard HEEFT in den voltooid tegenwoordigen tijd. Dr v. N. wil een nauwere samenwerking tusschen den vertelkunstenaar en den theoloog. Ik ook. Maar dan moet die theoloog gereformeerd theoloog zijn, d.w.z. gelooven dat God in de Schrift gesproken heeft, dat die Schrift Gods Woord IS, ongeacht, wat zij in mij doet; dat Hij met kinderen en volwassenen beide omgaat als die gouver-

nante van daarnet uit Calvijn's honderdmaal herhaalde slagwoord; en dat de fouten die gemaakt worden door onze verteltechniek haar ontstaan te wijten hebben niet aan het orthodoxe Schriftgeleef, doch aan het geloof, dat de bijbel pas recht verstaan wordt uit een of andere grootheid dan de Schrift zelf. Bij Dr v. N. is die andere grootheid de kerk (welke?). Bij ons staat het zoo, dat de Schrift zich zelf uitlegt. De kerk onder de Schrift. De school eveneens. Het kan. En het moet. K. S.

ONZE TIJD EN DE OPVOEDING ONZER KINDEREN. 2.

B. De invloed van onzen tijd op de jeugd.

Wij hebben gezien, dat de oorlogs- en bezettings-tijd aan ons, ouderen, niet ongemerkt is voorbijgegaan. In nog sterkere mate is dat het geval met onze kinderen en onze opgroeiende jeugd. Meer nog dan de volwassenen hebben zij den invloed van onzen bewogen tijd ondergaan. De jeugd reageert gemakkelijker, is ontvankelijker voor beïnvloeding, van welken aard die ook moge zijn.

Hoe hebben onze kinderen het gehad in de jaren, die achter ons liggen? Hoe reageerden ze op de gebeurtenissen, die zich afspeelden in oorlogs- en bezettingstijd? Zou die tijd ongemerkt aan hen voorbijgegaan zijn, uitgezonderd dan de beperkingen, die ook hun werden opgelegd, tengevolge van de tijdsomstandigheden? Zeker, zij hebben gedeeld in de ontberingen, die de vijand ons deed lijden. Schralle voeding, slechtere kleding, geen feestjes, geen uitstapjes, geen lekkernijen, geen cadetuitjes op verjaardagen enz., was allereerst de tol, die ze hadden te betalen. Sommigen werden zelfs geëvacueerd, moesten vluchten voor den vijand en werden bij vreemden ondergebracht. Maar overigens hebben ze gespeeld als tevoren.

Hun spelletjes droegen meermalen duidelijk het stempel van den oorlog. Krijgertje-spelen, elkaar te lijf gaan met stokken en knuppels en straten en plein onveilig maken. Groote menschen, die dit zagen, hebben wel eens het hoofd geschild. Die kinderen toch! Ze maken ook overal een spelletje van!

Trokken ze er zich niets van aan, dat hun ouders zorgen hadden, dat hun broers moesten onderduiken of gearresteerd waren, dat er zulke verschrikkelijke dingen gebeurden, dat ons volk zijn vrijheid verloor?

Ik herinner me nog als den dag van gisteren den tienden Mei op school. Opgewonden waren ze, de jongens en de meisjes, de jongens vooral! Ik trachtte hun de ernst van den tijd, de historische betekenis van dien dag voor ons land te doen gevoelen, maar het gelukte niet. De kleintjes waren wel onder den indruk, maar bij de groteren was de spanning van de gezichten af te lezen. Er was oorlog! Ze hadden er vaak over hooren vertellen. Mooie verhalen vonden ze dat! Maar 't was niet echt! Nu zou het echt worden! Nu zouden ze wat beleven! Hoe zou de oorlog afloopen? Zouden wij 't winnen? Duitsland was zoo sterk, maar Engeland zou helpen. Zouden onze mannen en jongens goed vechten? Zouden ze 't nog zoo goed kunnen als vroeger in de geschiedenis?

Binnen enkele dagen kregen ze antwoord op al die vragen, die in hen leefden. Straks kwamen de Duitschers in parade-pas en met groot vertoon onze steden en dorpen binnenrukken. De jongens maakten het mee, intens. Dat was wat! Er viel van alles te beleven: de soldaten werden ingekwartierd in de scholen en de kinderen waren vrij, of op zijn minst moesten ze halve dagen naar school. Fijn! Nu hadden ze tijd, om alles mee te maken! Elken dag gebeurde er wat! 't Was altijd de moeite waard met de kameraden er op uit te trekken. Van alles kon je beleven!..... Ze werden, als de grooten, op sensatie belust. De rust, de regelmaat, ging al meer weg uit hun leven. De straat werd de groote opvoeder van onze jeugd. Ze werd ruw en onverschillig, handeloos en meer nog dan anders op avonturen belust. Thuis werd het onderwerp van gesprek, waarover men nooit uitgepraat raakte: „Wat zullen we eten en wat zullen we drinken en waarmee zullen we ons kleeden? Zoo werd langzamerhand het accent van de waarden van het leven verlegd. In zulk een klimaat ademde een groot deel van onze jeugd. Natuurlijk waren er uitzonderingen, vooral op het platteland.

Er waren gezinnen, die door den nood van den tijd vuriger dan vroeger de gemeenschap zochten met Hem, die alleen uitkomst geven kon uit den verschrikkelijken nood, waarin land en volk geraakt waren, waar het gebedsleven verdiepte, het persoonlijke leven meer godsvrucht vertoonde, waar ernstige pogingen gedaan werden, den kinderen een taak te geven en ze aan huls te binden en 't gelukte goeddeels ze te onttrekken aan den verderfelijken invloed van de straat. Maar — dat bleef min of meer uitzondering, althans in de groote steden. In 't algemeen verwilderde onze jeugd en wie zijn ooren open heeft en zijn oogen de kost geeft, ziet, welke afmetingen die verwildering heeft aangenomen. Als ge 't niet gelooft, gaat u dan

maar eens naar de gerechtshoven, dan kunt u zich overtuigen, hoeveel kinderen en jonge mensen in onze dagen met den strafrechter in aanraking komen.

Algemeen ziet men in, dat hiertegen iets gedaan moet worden. 't Is maar de vraag, wat! Het ligt in den geest van den tijd om congressen te beleggen, doormiddel waarvan men komen wil tot moreel herstel van onze jeugd.

Hoewel ik de goede bedoelingen daarvan gaarne respecteer, ben ik toch van meening, dat andere wegen moeten worden ingeslagen, om onze ontspoorde jeugd te redden.

Groningen.

K. VAN HUIZEN.

De getallen van Dachau.

In aansluiting aan wat we in deze rubriek onlangs opmerkten over de verhouding van de getallen der te Dachau gevangenen gehouden „geestelijken“ schrijft een lezer ons:

Mag ik een bescheiden poging wagen eenige andere inlichtingen te verstrekken over de getallenverhouding der in Dachau gevangenen gezette R.-K. en Protest. geestelijken? Nauwkeuriger inlichtingen zullen U ongetwijfeld in de eerste plaats anderen kunnen geven. Zelf echter wil ik U uit mijn verhoor van 8 maanden in Dachau iets over bovengenoemde getallenverhouding mededeelen.

Wanneer, zooals uit den samenhang blijkt, Ds Martin Niemöller met de Protestantische geestelijken, Duitse geestelijken heeft bedoeld (immers werden zij gesteld t.o. Duitse priesters), dan is het aantal van 45 nog zeer geflatteerd. In den tijd, dien ik in Dachau in het geestelijken blok doorbracht (October 1944—Mei 1945) waren er niet meer dan hoogstens 20; met de Tsjechen meert 30. Nu is mij uit gesprekken met Hollandse en predikanten daar ter plaats wel gebleken, dat er voorheen niet veel meer waren. Enkelens slechts waren ontslagen (later volgde er nog een, die zich voor krijgsdienst opgegeven had), enkelen waren er gestorven. Maar op hen zal Ds M. Niemöller wel niet gedoeld hebben, daar het eijfer, dat hij van de R.-K. geestelijken geeft, vrijwel gelijk is aan dat in Maart—April 1945 (Tsjechen ingegrepen). In bovengenoemd aantal Protest. geestelijken is één Pool ingegrepen (uit Bromberg, hooft Duitser van afkomst). Met de Polen mee bedroeg het aantal R.-K. geestelijken uiteindelijk 1050 (onstreeks de bevrijding). Dat het aantal van 2000 Poolse geestelijken, dat, gedurende de 2e helft van Dachau's bestaan, daar gevangen is geweest, het aantal R.-K. geestelijken uit Duitsland zeker voor 100 % overtreft, zegt uiteraard niet veel ten ondele van de laatste categorie, daar deze reeds lang voor 1939 haar „pioniers“ verloren had en voorts de Poolse geestelijkheid qua Poolach veel slochter aanwezig stond. (Wat voor de R.-K. Duitse geestelijkheid gold, geldt uiteraard ook voor de Protestantische; c.f. ook het art. van Ds H. Knoop in „Geref. Mededeelingenblad“ van 25 Januari j.l.)

Het spreekt vanzelf, dat voor een juiste beoordeling der getallenverhouding weinig terzake doen de feiten op grond waarvan deze R.-K. en Protest. Duitse geestelijken gegrepen zijn. Ten eerste waren er aan beide zijden gevallen, die niet met den politiek of religieus maatschappij waren te maken. Ten tweede is dat in de meeste gevallen niet meer objectief na te gaan.

Wel is natuurlijk van betekenis een juiste kennis van het aantal functionerende R.-K. en Protest. geestelijken tijdens het Hitler-regime, hun onderlinge getalverhouding en dan ook het in rekening brengen behalve van den in „de Waagschaal“ vermelde factor, van dezen dat aan de beroeping van candidaten in de Belfijnsche onoverkomelijke hindernissen in den weg waren gelegd.

Voor het vaststellen van een volledig overzicht-in-eijfers van wat de Duitse geestelijkheid in het algemeen leed, hebben de eijfers van Dachau wel een doorslaggevend betekenis, aangezien daarheen, vooral tijdens den oorlog, nagenoeg alle predikanten en priesters zijn overgebracht. Of zulk een volledig overzicht wel echter ooit gegeven zal kunnen worden, zal, mede dank zij de beruchte N(recht) und N(ebel)-methode, wel steeds de vraag blijven.

Tenslotte nog deze bijzonderheid: In het filiaalgeallach (10 K.M. van Dachau) was o.a. een Evangelische predikant, die deel uitmaakte van de Luftwaffe met onze bewaking belast.

Tot zoover onze correspondent, dien wij ten eerste danken.

K. S.

De onbevredigende synodale beslissing.

In het synodocratisch kerkelijk orgaan voor Drente en Overijssel schrijft Ds J. K. Vellenga over de beslissingen zijner „appel-synode“. We citeren enkele gedeelten. Allereerst:

Het eerste besluit hield in dat het rapport van Commissie III, betrekking hebbende op het herstel der kerkelijke eenheid, door de Synode zou behandeld worden vóór het rapport van Commissie I — over de dogmatische kwesties — en dat van Commissie II — over de kerkrechtelijke kwestie — en dat wel omdat laatstgenoemde commissies nog niet met hun arbeid gereed waren.

Deze beslissing werd genomen met 29—17 stemmen. Uit deze stemmenverhouding blijkt, dat de Synode in dezen geenszins eenstemmig was. Dat was niet te verwonderen. Ongetwijfeld heeft men ter Synode beseft, dat éénheid voor de kerken niet betekent, dat men in één kerkverband bij elkaar kruipt, maar dat men het eens is in belijdenis en kerkregering. Maar als het dan den Gereformeerden

Kerken zelf nog niet geheel duidelijk is wat zij op bepaalde punten van belijdenis en kerkorde als waarheid belijden moet — daarover komen immers nog rapporten — kan men moeilijk over eenheid met anderen spreken.

Ds Vellenga zegt: 't is ongelukkig, dat men soms over 99 % 't eens is, maar dat die eene 100e procent de moeite brengt. Geen wonder: men dwingt immers om het te leeren? En anders: er uit? En die het leert, zegt toch dat hij spreekt met Gods gezag? Het zit hem niet in de percentages van al of niet gedulde opinies, doch in de bewering: God staat hier achter. Hij met 100 %. Ook als Ds Vellenga ambtsdragers schorst.

Sprekende over de dogmatische en kerkrechtelijke kwesties zegt Ds Vellenga:

Ik voor mij zou het juist geacht hebben over de kwesties eerst tot een uitspraak te komen en dan contact te zoeken met hen, die gescheiden van ons leven, ik geloof ook dat dit zal moeten, alvorens er op dit zoeken van contact zal worden ingegaan, zoo dat al geschiedt. In elk geval zal de Synode over deze kwesties zelfstandig tot een uitspraak moeten komen.

Vervolgens:

Om te beginnen heeft de Synode besloten seven deputaten te benoemen, aan wie opgedragen wordt „contact te zoeken met de Geref. Kerken onderhoudende art. 31 K.O.“ De namen dezer deputaten zijn nog niet gepubliceerd, waarschijnlijk zijn ze ook nog niet benoemd. Maar we herinneren ons, dat er in Augustus van het vorige jaar, amper een half jaar geleden, door de destijds gehouden Synode, ook een deputatie ter samenspreking met de uitgetreden leden onzer kerken benoemd geworden is. Ze bestond uit Prof. Dr G. Ch. Aalders, Prof. Dr G. C. Berkouwer, Ds G. Bouwmeester, Ds N. Duursema, Ds P. van Strien en Ds C. van der Woude. Wat is er met deze commissie gebeurd? Is zij met haar arbeid gereed gekomen? Heeft zij contact gehad? Heeft zij rapport uitgebracht? Blijft zij gehandhaafd? We vragen maar, want we weten van niets.

Over die eerste deputaten kunnen we beter zwijgen. Trouwens over meer.

Verder:

De Synode heeft een commissie aangewezen voor de dogmatische en idem voor de kerkrechtelijke kwestie en wacht het rapport dezer commissies nog af. Men mag verwachten, dat de Synode deze commissies niet voor de vaak zal laten arbeiden, maar zekere conclusies, waartoe zij komen, zal aanvaarden, gewijzigd of ongewijzigd. Die conclusies kunnen bij een eventuele samenspreking met de Vrijgemaakten en de Chr. Gereformeerden niet over het hoofd gezien worden. Wat betekent het dan echter te zeggen, dat de samenspreking met hen moet plaats hebben „op basis van de H. Schrift en de Drie Formulieren van Eenigheid“ en wel met het doel: „gezamenlijk voorstellen te ontwerpen, welke lekken tot overeenstemming inzake leerpunten, die ons tot nu toe verdeeld houden“?

Kortom: Zal onze Synode eerst zelfstandig een oordeel uitspreken omtrent de dogmatische en kerkrechtelijke kwesties en zullen de deputaten, mede daaraan gebonden, met de anderen samenspreken? Maar hoe kan men dan zeggen, dat de bespreking staat „op de basis van de H. Schrift en de Drie Formulieren van Eenigheid“ en dat ze moet voeren „tot gezamenlijke voorstellen, welke leiden tot overeenstemming inzake de leerpunten, die ons tot nu toe verdeeld houden“?

Of wordt de dogmatische en de kerkrechtelijke kwestie straks aan het oordeel der door de kerkengroepen benoemde deputaten voorgelegd om een oplossing te zoeken? Maar wat hebben we dan te maken met Commissie I en II?

Eindelijk:

Tot nog toe gaan onze kerken er officieel van uit, dat deze schorsingen terecht hebben plaats gehad. Er zijn predikanten, ouderlingen en diakenen geschorst, omdat ze weigerden instemming te betuigen met de leerbeslissingen en de kerkrechtelijke handelingen onzer Synodes. Als er contact met deze broeders en met hen, die hen volgden, gezocht zal worden, zal dat alleen kunnen zijn, zooals het nu staat, om hen te vermanen, dat ze zich moeten bekeren. Ik zeg het nu maar eens kras, maar zoo staat de zaak.

Is dat ook het doel, waarmee de Synode deputaten benoemde teneinde contact te zoeken met de Geref. Kerken, onderhoudende art. 31 K.O.? Neen, de Synode wenscht, dat deze deputaten zullen samenspreken met de broeders om... hen te vermanen?... neen, „om gezamenlijk voorstellen te ontwerpen, welke leiden tot overeenstemming inzake leerpunten, die ons tot nu toe verdeeld houden“.

Een rondetafel-conferentie dus met geschorsten.

Men kan zeggen, dat het hier niet om geschorsten gaat, maar om hen, die vrijwillig de kerken verlaten hebben, maar deze verlaten staat toch in direct verband met de schorsingen en ik denk, dat er van de zijde der Vrijgemaakten dan ook wel op dit punt geattendeerd zal worden.

Het schijnt de bedoeling der Synode te zijn om eerst, in samenwerking met Vrijgemaakten en Chr. Gereformeerden, zoo mogelijk, vast te stellen, wat we over de „leerpunten“ moeten denken „die ons tot nu toe verdeeld houden“ en dan uit te maken of de schorsingen juist geweest zijn of niet.

We hopen ons te bedriegen met aldus de bedoeling der Synode weer te geven, want deze gang van zaken schijnt mij tactisch onmogelijk en principieel verwerpelijk.

Waarop we hopen, dat is, dat onze Synode aan onze kerken klaren wijn zal schenken ten aanzien van de vraag of de schorsingen terecht of wederrechtelijk hebben plaats gehad.

Naar mijn oordeel worden deze schorsingen door de beslissingen onzer Synode „in Frage gesteld“, al wordt het niet met zoveel woorden gezegd.

We wenschen klaar en onomwonden te weten of onze kerken, onder voorlichting der vorige Synodes, met de leerbeslissingen en schorsingen gefaald hebben of niet.

Hebben ze dat gedaan, laat deze Synode dat dan uitspreken en aantoonen.

Hebben de vorige Synodes het goed gedaan, laat ze dat bevestigen.

Weet deze Synode niet wat ze zeggen moet, laat ze dat dan zeggen; alles is beter dan er over heen te praten.

Dat is niet alleen een zaak, die de Vrijgemaakten aangaat, maar vooral ook hen, die tot nog toe op geenerlei wijze bezwaard geweest zijn, al betreurden ze den gang van zaken.

Er zijn bezwaarden genoeg; laten er niet meer bij komen door het feit, dat men doet alsof schorsing in het ambt niet zoveel betekent, of bij vergissing heeft plaats gevonden.

Naar ons gevoel kan de eenheid der Gereformeerde belijders slechts gediend worden wanneer de Synode der Gereformeerde Kerken tot een klare uitspraak komt ten aanzien van dogmatische en kerkrechtelijke kwesties en van de schorsingen, die hebben plaats gehad.

Zoolang dat niet geschied is, zal het zoeken van contact weinig geven, ja, den indruk wekken alsof men, bevreesd geworden door den omvang der scheuring, nu de rechtskwestie uit het oog verliest.

Het is onze innige bede, dat het onze Synode gegeven moge worden goede uitspraken te doen, zonder te denken aan de gevolgen, alleen ziende op de waarheid.

Tot zoover Ds Vellenga. Dezen keer volgde hij niet den stijl der „aju“-journalistiek.

Overigens — wij zijn niet heengegaan. Wij zijn ondanks uitdrukkelijke verzekering van onzen wil tot het tegendeel „heengezonden“. Ook door Dr Impeta, mederedacteur van Ds Vellenga.

K. S.

Den Hooggeachten Heer Prof. K. Schilder, Redacteur van De Reformatie, Kampen.

Hooggeachte Heer Professor,

In verband met hetgeen op de vergadering van 30 Jan. j.l. van den voortgezeten Bond van Gereformeerde Vrouwenverenigingen is ter sprake gekomen over de houding van Mej. Verkade uit Schiedam, bestuurslid van den Bond van Gereformeerde Vrouwenverenigingen, waarvan in uw blad van 9 Febr. j.l. een verslag is verschenen, deel ik U mede, dat ons achteraf blijkt, dat Mej. Verkade op 23 Jan. d.a.v. haar bestuursfunctie had neergelegd.

Dit was ter vergadering niet aan het voorloopig comité bekend en is ook dien avond niet ter sprake gebracht.

Ware dit bekend geweest, dan zou daarmede rekening zijn gehouden en de bespreking over de houding van betrokkene in andere banen zijn geleid.

Het zal ons bijzonder aangenaam zijn, wanneer U dit in Uw blad, welke hulp wij voor onze publicaties nog telkens moeten inroepen, wilt doen opnemen.

Namens het voorloopig comité, met de meeste hoogachting,

A. W. BOS.

Rotterdam, 16 Februari 1946.
Middellandplein 4b.

VERZOEK AAN BEROEPBARE PREDIKANTEN EN STUDENTEN.

Men verzoekt ons in ons blad een oproep te plaatsen, gericht aan onze beroepbare predikanten en studenten, die geen gemeente hebben, om aan onze administratie hun adres op te geven, ten behoeve van onze kerken die vervulling in den predikdienst behoeven.

We hopen zoo nu en dan deze lijst in ons blad te publiceren.

Men geve naam en adres duidelijk op aan onze administratie.

Adm. De Reformatie.

GEREF. KERKEN.

(onderhoudende art. 31 K.O.)

BEROEPEN te Rouveen: N. 't Hart te Wapenveld.

Te Buitenpost: J. v. d. Zwaag te Ambt-Vollenhove.

Te Drachten: Joh. de Wal te Noordbergum.

Te Lisse: J. J. Verleur te Zalk.

AANGENOMEN naar Den Haag-West: G. Th. Koopmans te Hardenberg.

Naar Emmatil: K. Meima te Nede.

BEDANKT voor Dordrecht: G. Th. Koopmans te Hardenberg.

Voor Bilthoven: G. Th. Koopmans te Hardenberg.

Voor Bunschoten—Spakenburg: W. Vreugdenhil te Langeslag.

De Class. gehouden p. toestemming neeren h. kan. Amsterdam.

NIEUWE Kerk ist. Amsterdam.

Vervolgens

DE M

Spreek

jaar, dat jongelings

derlijk sch

Nadat op

van de mch

principieel

en er voort

rapport van

dingen wor

in het slop

Het plan

onderverdel

Maatsch. O

elk 4 onder

Daarnaast

werpen.

Enkele sc

schetsen ov

satie, een sc

een over de

gelaten den

zijn van me

een onderw

De vrije

breiding, en

tief der ve

Met krac

gestaan, cri

ning van w

door deze ci

Voor de

als beeldbr

heid der Ge

lijdenis wor

eigen orde

In dit ja

zegen over

vragen van

de orde.

In de poli

A.R.-progr

profielrijke

Bij de Ma